

RAGE, The rating scale for aggressive behavior in the elderly

Vurdering av skalaens anvendbarhet

Aggressiv atferd hos aldersdemente er ofte kortvarig, tilfeldig og gir vanligvis lite skade på andre personer. For denne pasientgruppen kan det derfor være en fordel å bruke instrumenter som graderer forekomst av slik atferd over tid. RAGE er et meget nyttig måleinstrument for kartlegging av aggresjon hos demente og til evaluering av behandlingstiltak.

<i>Validitet</i>	Korrelerer med uavhengig vurdering av aggressiv atferd. Pearson $r = 0.86$ ⁽³⁹⁾ .
<i>Reliabilitet</i>	Godt samsvar. Interrater reliabilitet (vektet Kappa) viser samsvar mellom 0.41 - 0.92 ⁽³⁹⁾ .
<i>Brukervennlighet</i>	Skalaen er lett å bruke av sykepleiere etter opplæring. Den vektlegger observerbar atferd, ikke hensikt/vilje, noe som øker reliabiliteten. Den er konstruert med tanke på eldre med demens, og reliabilitet/validitet er undersøkt med denne pasientgruppen.
<i>Konstruksjon</i>	Skalaen inneholder 21 punkter som måler aggressiv atferd etter observasjon. Den er endimensjonal og derfor beregnet på at man legger sammen resultatet til en sumskåre. En vil også da lettere få en oversikt over endring ved evaluering av behandlingstiltak.
<i>Brukerveiledning</i>	Det enkelte punkt skåres av sykepleiere/pleiepersonalet, basert på observerbar atferd etter instruksjon/opplæring. I tillegg til observasjon, kan informasjon innhentes fra pleieplan (kardex) eventuelt den type dokumentasjon som vanligvis brukes i posten, opplysninger fra journal, sjekklister og diskusjon med andre medarbeidere. En skal gradere aggressiv atferd <i>de siste tre dager</i> . Skalaen kan brukes for personer med demens og andre pasienter. Hensikten med denne skalaen er å måle aggressiv atferd hos eldre. Slik atferd kan variere fra manglende samarbeidsvilje og å motsette seg hjelp til fysisk voldsom atferd. Det finnes mange forklaringer til slik atferd. I forhold til kartleggingen er vi imidlertid <i>ikke</i> opptatt av slike årsaker men <i>bare</i> av selv atferden. Det er derfor viktig å forsøke og være så objektiv som mulig ved skåring og unngå å tolke pasientens motiver for atferden.

Registreringen må sees som et ledd i forhold til igangsetting av individuelle behandlingstiltak. Selve skalaen skal altså ikke registrere årsak og gir heller ingen løsningsforslag. En kan derfor komme i fare for å oppfatte pasienter med forskjellig type aggressiv atferd mer som umulig enn at atferden har sammenheng med pasientens lidelse. For å bedre forholdene er det svært viktig å diskutere årsak/sammenhenger og prøve ut forskjellige tiltak med denne forståelsesramme.

RAGE

Registreringsskjema for aggressiv atferd hos eldre

(Patel & Hope, 1992)

Oversatt til norsk av Dag Årslund

Pasientens navn: _____ J.nr.: _____
Fødselsår/dato: _____ Dato utfylt: _____
Utfylt av: _____ Stilling: _____

Skåringssystemet.

På de fleste punktene er det *hyppigheten* som skal skåres, d.v.s. hvor ofte en bestemt atferd har forekommet i løpet av de tre siste døgn:

- 1 minst en gang i løpet av de tre siste døgn
- 2 minst en gang daglig i løpet av de tre siste døgn
- 3 mer enn en gang daglig i løpet av de tre siste døgn

Noen punkter skal skåres på en annen måte, og instruksjonen vil da bli gitt sammen med beskrivelsen av atferden. Markér svaret ved å sette ring rundt det tallet som passer best.

Har pasienten i løpet av de tre siste døgn...

1: vært krevende eller kranglevoren?	0	1	2	3
2: ropt, hylt eller skreket?	0	1	2	3
3: bannet eller brukt skjellsord?	0	1	2	3
4: brutt ordensreglene på posten, f.eks. urinert utenfor toilettet?	0	1	2	3
5: motsatt seg hjelp eller ikke villet samarbeide, f.eks. ved bading eller medisiner?	0	1	2	3
6: stort sett vært i dårlig humør, irritert eller hissig?	0	1	2	3
7: vært kritisk, sarkastisk eller kommet med nedsettende bemerkninger, f.eks. sagt at andre er dumme eller udyktige?	0	1	2	3
8: vært utålmodig eller blitt sint hvis noe ikke passet ham/henne?	0	1	2	3
9: truet med å skade, eller kommet med utsagn som har skremt andre?	0	1	2	3
10: utført usosiale handlinger, f.eks. med vilje stjålet mat eller satt krokfot på andre?	0	1	2	3
11: skubbet eller dyttet andre?	0	1	2	3
12: ødelagt ting eller kastet ting rundt omkring i sinne, f.eks. håndkle eller medisiner?	0	1	2	3
13: vært sint på seg selv?	0	1	2	3
14: forsøkt å sparke noen?	0	1	2	3

15: forsøkt å slå noen?	0	1	2	3
16: forsøkt å bite, klore, spytte på eller klype andre?	0	1	2	3
17: brukt et redskap (som f.eks. et håndkle eller spaserstokk) for å slå eller skade noen?	0	1	2	3

I løpet av de tre siste døgn, har pasienten gjort skade på...

18: seg selv?	0	1	2	3
19: andre?	0	1	2	3

- 1: liten, f.eks. et kloremerke
- 2: middels, f.eks. et blåmerke
- 3: alvorlig, f.eks. et benbrudd

20: Har pasienten i løpet av de tre siste døgn måttet få beroligende medikamenter, vært plassert i enerom eller lagt i belte for å få kontroll over hans/hennes atferd?	0	nei	1	ja
---	---	-----	---	----

21: Når du tar hensyn til alle forhold, mener du da at pasientens atferd i løpet av de tre siste dagene har vært aggressiv?

- 0: ikke i det hele tatt
- 1: litt
- 2: en del
- 3: svært mye

Total skåre:

Eventuelle kommentarer: